

Sagt siste uke

Tvang til blodoverføring

– Lovverket gir dekning både for å følge pasientens ønske og for å gi livsviktig behandling som pasienten ikke ønsker. Til syvende og sist må ansvarlig lege avgjøre hva som er best å gjøre. Ingen andre kan ha dette ansvaret.

Pål Friis
Overlege,
Sørlandet
sykehus,
i Agderposten

Skrivebordspolitikk

– Hva er det med disse fylkesbyråkratene? Forstår de ikke at distriktene dør uten arbeidsplasser som gir skattekroner og et næringsliv som gir bosetting?

Arvid Sollie
Sollie Bygg, Risør, i
Agderposten

Ytterliggående folk

– Terrortrusselen har vært en voksende bekymring de siste tre - fire årene. Også i 2012 er det personer knyttet til ekstrem islamistisk ideologi som vil være vår største utfordring.

Janne Kristiansen
tidligere PST-
sjef, i
Klassekampen

Norsk avhengighet av EU

– Norge har en liten økonomi, og vår velferd beror derfor i større grad på samhandel med andre land. Størstedelen av norsk import kommer fra EU, 64 prosent, og 81 prosent av vår eksport går til EU-land. Vi må krysse fingrene for at EU kommer seg på bena.

Karen Helene Ulltveit-Moe
Professor, i Dagens
Næringsliv

Norsk enighet

– Det har ganske enkelt ikke latt seg gjøre å styre dette landet uten å legge den europeiske stridsøksen til side.

Håvard Narum
Kommentator, i
Aftenposten

Oljefelt navn

– Navnet skal signalisere forestillinger knyttet til fremveksten av demokrati, kampen for menneskerettigheter, likhetsidealer, likestilling og individuell frihet.

Karsten Alnæs
forfatter, i
Aftenposten

FRIPENN

Gro Harlem Brundtland fikk vedtatt EØS-avtalen i 1992.

Underlig nok fikk hun ikke Peer Gynt-statuetten før i 1997, enda ingen i norsk historie har vært bedre til å gå rundt Bøygen.

Det fjernstyrte folket

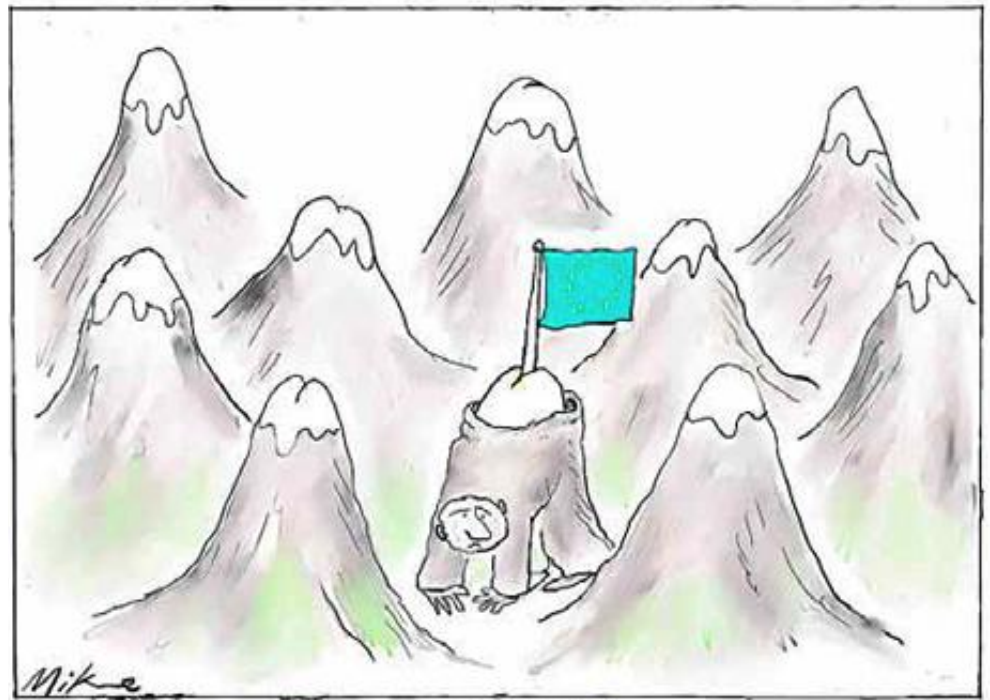
Det var sjølråderetten det sto om, den ville vi ikke gi fra oss. Vi stemte nei, og det første som deretter skjedde var at vi ga fra oss sjølråderetten. 20 år senere henger et uhyre enkelt spørsmål i luften. Det blir hengende fordi ingen vil svare: Hvordan kan vi kalle oss et selvstyrt folk hvis vi ikke vedtar våre egne lover?

Siden EØS-avtalen trådte i kraft i 1994, er 6000 EU-rettsakter inkorporert i norsk lovverk. Det har vært debatt om 17 av dem. 287 ganger har Stortinget forpliktet Norge overfor EU på nye felt. I 265 av tilfellene skjedde det enstemmig, de 22 siste gangene med klart flertall. I nesten hver tredje av Norges rundt 600 lover er regler fra EU bygget inn. EU er i alt vi gjør.

Men vi vil ikke snakke om det. Det står ingenting i norske lærebøker om EØS-avtalen. Norske elever lærer ikke at våre lover vedtas i Brussel og sanksjoneres i Oslo. På nær sagt ethvert samfunnsområde øker EUs innflytelse over norske virkelighet, men medietalenter og politikerne lister seg på å forbi elefanten i rommet.

Tirsdag la Europautredningen fram sin analyse av Norges forhold til EU. Gjennom 911 velskrevne, pedagogisk organiserte og dypt urovekende sider dokumenterer utvalget hvordan vi helt fra 1992 på demokratisk vis har valgt å redusere demokratiet – og hvor lite vi bryr oss: Det er ikke mange andre områder av norsk demokrati i moderne tid der så mange har visst så lite om så mye som i europapolitikken.

Utredningen er bestilt av Utenriksdepartementet og det kommer en stortingsmelding om et år eller så. Men regjeringspartiene kommer ikke til å gå til utredningens kjerne. De kommer til å hoppe over det punktet der flertallet skriver at det er vanskelig å ta demokratikritikken videre uten å komme over på spørsmålet om realistiske alternativer til dagens tilknytningsform til EU. Dit vil de rødgrønne ikke, der utløses regjeringens selvmordsparagraf. Da tåler de heller det mindretallet skriver: Norsk politikk tømmes gradvis for innhold.

Høyre kan tolke en meningsmåling så godt som noen, og ser at tidspunktet ikke kunne vært verre for en fornyet medlemskapsdebatt. Kristelig Folkeparti og Fremskrittspartiet trenger minst av alt en debatt som splitter medlemmene. Så alle tier, tar imot de lovene som kommer fra Brussel og vifter frimodig med flagget. Hele det politiske establishment er enige om å sitte musestille i båten, selv om den er en lettboat uten ror som trekkes viljeløst gjennom krappe bølger av motortanke Germania.

Vi snakker høyt om det demokratiske underskuddet i EU, som er stort og i akutt fare for å bli større. Men vi lever tilfreds og i ytterste stillferdighet med det tiltakende, demokratiske underskuddet i Norge. Som utredningen formulerer det: Motoren sitter i EU. Norges avtaler med EU er ikke laget for at vi sammen skal lage nye regler, men for å overta EUs regler og politikk.

Vi er ikke bare forpliktet til å overta reglene, men også til å tolke, håndheve og etterleve dem likt. På det europeiske markedet er Norge den lille, rike og rare fyren med oljepumpen helt ute i kanten, han som må gå hjem når de andre bestemmer hvordan markedet skal organiseres.

Vi holder ut en slik stakarslig rolle fordi EØS-avtalen har vært så vellykket. Den norske samfunnsmodellen er videreført og utviklet siden 1992, vi har det bedre på de

fleste vis. Men vi gjør det også fordi avtalen er et enormt selvbedrag. Vi kaller oss et utenforland, men er ifølge Europautredningen trekvart integrert i EU.

Den siste fjerdedelen utgjøres i det vesentligste av euroen, sa utredningens leder, Fredrik Sejersted, da han presenterte rapporten foran en tallrik, norsk koloni i Det norske hus i Brussel torsdag. Huset ligger så tett inntil EU-kommisjonen som det er mulig å komme. Bygningen, som er Norges største ambassade, oser velstand, men er tomt for makt og innflytelse.

Sannsynligvis er Norge like integrert i EU som Danmark, som er medlem, men heller ikke har euro, og mer enn Storbritannia, som heller ikke er med i Schengensamarbeidet. Mens danskene og britene er med når vedtak fattes, må norske diplomater gå på svenskenes pressekonferanser for å få vite hva som skjer innenfor EUs mektige glassfasader.

Alt dette burde vi vel egentlig snakket litt om. Da hadde vi antakelig lagt dødt nei-sidens forslag om en sveitsisk løsning. Sveits er ikke en modell, det er en arbeidsulykke, sier EU. Den

kommer ikke til å skje én gang til. EU presser sveitserne til å akseptere en rammeavtale som til forveksling vil likne den EØS-avtalen som folket i alpen sa nei til i en folkeavstemning i 1992.

Vi måtte også vurdere én gang til om vi skal melde oss inn. Etter å ha gransket vårt nåværende forhold til EU, sier Fredrik Sejersted at det demokratisk sett er dypt, dypt problematisk. Verre vil det bli. Når EU blir større (som det vil hvis Kroatia sier ja i folkeavstemningen i morgen), mer integrert (sannsynlig utfall av den pågående krisen) og enda mindre opptatt av EØS (fordi styrkeforholdet forrykkes ytterligere), vil strømmen av direktiv og forordninger fra Brussel til Oslo øke, rettsliggjøringen av politikken vil tilta, og Stortinget marginaliseres.

Det tredje alternativet er selvfølgelig å være ærlige og si til oss selv at vi er rike, vi er trygge og vi er likeglade med hvem som egentlig styrer oss.

Sven Egil Omdal

Stavanger Aftenblad, Brussel

sven.egil.omdal@aftenbladet.no
Følg på Twitter.com/svelle

